

Laisvoji Lietuva

LIETUVOS TARYBA

Paskelbusi Lietuvos Neprıklausomybės Akta Sostinėj Vilniuje 1918 m. Vasario 16 d.

1. kairės sėdi: Inz. J. Vileis's, Dr. J. Saulys, Kun. J. Staugaitis, S. Narutavicius, Lietuvos tautos patriarchas ir Tarybos pirmininkas Dr. J. Basanavicius, A. Smetona, Kun. Saulys, Inz. S. Kairys ir S. Smilgev'cius. Is kairės stovi: K. Bizauskas, J. Va'okaitis, D. Malinauskas, Kun. V. Mironas, Prof. M. Birziska, Kun. A. Petrusis, S. Bana'tis, P. Klimas, A. Stulginsk's, J. Sernas ir Pr. Dovydaitis.

Cesna Radio

ADOLFAS CESNA

Radijo Technikas

Gamina radio aparatus ir taiso senus, repestingai ir prieinamomis kainomis. parduoda ir išsimokėjimui.

Calle SAN FRUCTUOSO 1827
Montevideo

LIBRERIA

ESAS

Geriausiu pasauliniu rasytoju knygos. — Ivaivius popieriai: kartolinai, celofan ir kt. Rasomieji dalykai ir mokyklu rekmenys. — Atvirutes, albumai. Uzsakymus siunciam ir pastu. Priveza tranvajai:

7. 9. 12 ir 61

ARENAL GRANDE 2533

Tel. 27253

Montevideo

Vienintelis Urugvajuje Lietuviu Mosaiku
Ir Boldosu Fabrikas

-Du Draugai-

JULIAUS JAZAUSKO IR DIONISIO MILANO

Rastine: calle BERNA 2347. Cerro Fabrikas: calle BULGARIA 4146. Cerro

Daromas visu ruslu, meniskos ir paprastos mosaikas bei boldosai Darbas garantuotas. Ekonomiskos kainos

Lietuviams Dideles Nuolaidos
PERSITIKRINKIT

PROVISION

WILNIUS

Jono ir Onos

Scesnuleviciu

Calle VIZCAYA 4149 esq. Be.na

KRAUTUVE-BARAS

VIKTORO KUCIAUSKO

Call: PRUSIA 1851, kampas Bogota

Telefonas: 22 13 26

Villa del Cerro

Didelis pasirinkimas visu rusiu maisto produktu. — Vietos ir uzsenio gerimai. Kainos ekonomiskos. — Lietuviskas patarnavimas — Lietuviams nuolaidos

PETRO ir BRONIAUS

Evovlucku

PIENINE — BAR ALMASENAS

Calle BERNA 1860 Villa del Cerro

Telefonas: 22 11 94

Kamionai perkraustymui kiekvėnu pareikalavimu, ivairus pieno ir kiti maisto produktai, vietos bei uzsenio gerimai

CINE Selecto

Vienintelis Lietuviu P. Zukelio kinas
Urugvajuje

c. GRECIA 1105-07 Cerro

Tel.: 22 11 25

FILMOS:

Visuomet paskutinės laidos, meniskiausios ir aukstos kokybės. Daur gumos lietuviu ir kitatauciu gausiai lankomas kino teatras.

Laisvoji Lietuva

Mēnesinis - Kultūros - Mokslo - Mēno - Visuomenēs - Kovos - Zurnālas

Metāi (Año III) | Montevideo, Sausis - Enero, 1947. | Nr. 1 (25)

REVISTA

"LITUANIA LIBRE"

EDITADO POR LA

ASOCIACION CULTURAL
URUGUAY - LITUANIA

Aprobada y reconocida por
la Ley del Gobierno Superior
de la Nación, con la
Personería Jurídica en el
año 1941

Órgano oficial y propiedad
Intelectual de la misma.

Impreso en la
IMPRENTA FORTALEZA
Edición, Administración
e Imprenta.

Río de Janeiro 4001
CERRO

Redactor Responsable:
JULIAN JAZAUSKAS
Borna 2347 CERRO

Administrador:
PEDRO KORKUZAS

Leidžia
Urugvajaus Lietuviv
Kultūros Draugija.

Metinė Prenumerata:
Urugvajuje \$ 1,50 U.
Argentinoje \$ 4,00 Rrg.
J. Amerikos V. 2 Dol.

Perkaidas siūsti zurnalo
administracinius vardu; rastus - redakcijos:

LITUANIA LIBRE

Río de Janeiro 4001
Cerro, Montevideo,
Rep. O. del Uruguay.

LITUANIA

Ha llegado un aniversario más de la proclamación de la independencia de Lituania o 16 de Febrero que contrariamente a este principio sigue siendo ocupada por las tropas de la Rusia Soviética. Los lituanos tuvieron una fé profunda en el cumplimiento de la Carta del Atlántico, pero los hechos posteriores revelaron claramente que sobre los ideales encarnados en dicha Carta predominan los intereses mezquinos de los países poderosos.

La Conferencia de la Paz de Paris, la que se puede calificar también como la Conferencia de Guerra, en lugar de establecer la justicia y paz, se dedicó a la lucha por las esferas de influencia. Pero una paz basada en compromisos y no en la justicia y los derechos es una paz estructurada sobre arena y no puede perdurar. Desde este punto de vista la paz de Versailles era mucho mejor, pues los vencedores de la primera guerra mundial creían en un universalismo que se encarnó en la forma de la Liga de las Naciones. Por ahora no se distingue otro marco mejor, dentro de cual podrían existir las pequeñas y medianas naciones.

La situación nada perfecta creada en Versailles fué dañada por el pacto de Munich y, más tarde, arruinada por el pacto nazi-comunista de Moscú 23 de agosto de 1939. Estos pactos barrieron las bases legales de la coexistencia de las naciones, introdujeron las esferas de influencia y sellaron el destino de los estados pequeños y medianos. Ahora el mundo está dominado por los intereses de los grandes, los vencedores, y los derechos de las naciones sojuzgadas no tienen oportunidad para expresarse. Ha aparecido un nuevo término — esta-

do satélite — el que antes tenía un significado de desprecio.

Sin bases ideales y legales la independencia de los estados pequeños y medianos es ilusoria, y sin esas bases no es posible organizar una paz justa y duradera.

En la primera guerra mundial el pueblo lituano perdió cerca de 800.000 vidas de sus 3.000.000; cuántas víctimas ha arrancado la segunda guerra mundial todavía no sabemos! Y todo eso porque este pacífico y laborioso pueblo se encuentra en el camino de los imperialistas insaciables. Sin embargo, los lituanos todavía no han perdido su firme fé en la ley internacional, en la justicia, en la moral y la excelsa libertad.

Conmemorando este aniversario expresamos nuestra esperanza que en un futuro muy cercano será resuelto el problema vital de las pequeñas naciones, y el pueblo lituano podrá nuevamente dedicar sus esfuerzos a la reconstrucción y progreso de su querida patria.

Nuestra fé inquebrantable en el triunfo final de la razón contra la fuerza sobrevivirá a toda prueba porque el fuerte espíritu patriótico de los lituanos, no puede ni podrá ser vencido jamás, aunque use el invasor los métodos más brutales.

Pedimos el abandono por parte de las fuerzas del territorio lituano y que sean devueltos a sus hogares todos aquellos que fueron llevados brutalmente a Siberia y Turkestan.

J. D.

VASARIO 16 - ji.

Ir vėl Vasario 16 - ji. Jau 29 syki minim ją kaip dieną, kurioje maskofu engta ir ano Pasaulinio Karo sunaikinta, lyg is baisaus kampo prisikėlė mūsų tauta savystoviam gyvenimui ir istorijai eile laisva bei civilizuota pasaulio tautu. Nors palyginamai trumpu nepriklausomo gyvenimo laiku, bet Lietuva stebino pasauli savo progresu ir savo vaiku gerove. Savo pavyzdingu susitvarkymu, savo ekonomine bei kultūrine pažanga ji toli pralenkė didele, bet tamsia, alkana, nuplyusia ir bausių totalitarinės vergijos kalėjimu paversta bolševiku Rusija. Ir tuo skaudesnė mūsų tautai si Vasario 16 - ji, kad tas pats kruvinuoju bolševizmo stabas istorijai nezinomu žiaurumu ją naikina, rusina ir tamsina.

Minėdami tat sia Vasario 16 - ja, visi viso pasaulio laisvieji lietuviai patriotai žemai nulenkisime savo galvas ir nors minutei mintimi persikelsime i karo gaisru nudengtą, lrauju ir asaromis pasrūvusia ir žiaurus olupanto zudoma Lietuva, prisiminsim maskofu nuzudytus brolius ir seserys, lėtai vergo mirčiai istremtus Sibiran, prisiminsim mūsų zalukus vedancius antgamtiue kova su nuzmogintu olupantu rusu, kad is to viso reikiama pazintumėm praeiti ir pasisemtumėm stiprybės ateišis kovai, kol Lietuva vėl nusikratys bolševitu uzdėtus vergijos pančius.

Klaidu ir begaliniai slurdū mūsų nuteriotoj tėvynėj. Jos turtas bolševiku isplėstas ir isveztas Rusijon, vieni vyrai susaudyti, liti istremti Azijon. Dar istrulies jaunimas is budelių ranku slapstose giriose ir veda rutbūta kova su daug skaitingesniu priesu. Vailus ir senelius lietuvius besutinham Lietuvoj. Visur rusai, mongolai ir liti azijatai. Jie pradėjo ir mūsų žemės varda naikinti. Mūsų miestu gatves pavadinu rusu caru generolu arba bolševiku vadu vardais, ta daro su nekuriais mūsų

miestais ir miesteliais. Degina mūsų knygas, sunaikino mūsų istorinius, kultūrinius bei laisvės kovu paminklus ir priedarta ivedė rusu kalba, rusu pinigus, pasta, pasus, teisma ir viska til: rusiska.

Sunli bei traginga padėtis ir mūsų tremtiniu Europoje, kurie gelbėdamiesi nuo mirti nesancio bolševilinio maro, pasitraukė i demokratiniu valstybiu zonas. Be bendro, karo sugriautos Europos slurdo, pabėge til: kaip stovi jie tenai yra laikomi posūniais, yra ujami ir perselijami, o kruvinieji enkavedistai varo sly:scia smeizto propaganda pries juos ir tartum hienos istroshte zmoniu lraujo slantioja apie ju slurdzius lagerius ir degdami lirstu tylo momento, kad juos pasigrobus nuzudymui. Bet su dideliu dziaugsmu tenia pasakyti, kad mūsų tremtiniai nors visko neteke, gyvendami slurde ir pavojuose, jie nepalūzo savo dvasioje ir nugalėdami didziausius suntumus garbingai laiko lietuviu varda bei linhamai atstovauja Lietuvos laisvės dvasia ir jiems teks būti pirmuoju avangardu prisilielencios Lietuvos.

Tai pavyzdys mums laisviesiems lietuviams, kurie cia gyvenan visoliais atvejais geriau. Prisizinsim, kad mes mazai rūpinomės ju padėtimi, mazai domėjomės ju veizla, net ir ju laikrasciu uzsisal:yti neradom galimu, o jul: darbu ne zodziu, ne uzjojautu siandien tėvynė reikalauja. Daug lialbam, net politika vaihomės, smeiztu nestoluojuam, bet lietuviu patrioto pareigas vis uzmirstam. Su sia Vasario 16 paleislime ir mes savo gaires, daugiau remkim patriotinius reikalus, daugiau ras ltime susilalbėjimo, tolerancijos, lietuvislumo, sirdies ir darbo bent tais reikalais, kurie liecia lietuviu garbe ir Lietuvos laisve. Nielas liti nesupras mūsų ir nepadės, jei mes patys savimi nesirūpinsime.

Jei mes pazvelgsime i Antraji Pasaulio Kara, kuris buvo vedamas tokiu liliu idealu vardu, kuris davė pavergtoms tautoms Atlanto Čarteri ir tos jokiu aulu nebojo dėl savo ir zmonijos laisvės, tai siandien jau visi mato, kad is to viso laip ir nieko nebellio, kad mazosios ir vidutinės tautos kariavusios anglo sal: su pusėj, tu paciu anglosal:u lilo: apvilts ir nezmoniskai nubaustos. Lentija tapo suplėsyta ir jai primesta despotinė Stalino sudaryta neva valdzia. Jugoslavijos patriotu vadas generalas Michailovic, visa laika paseslmingai kariaves pries nacius ir daug padėjes anglams ir amerikieciams, Stalino parėdymu dabar tapo susaudytas, o Jugoslavijai primestas Masl:voj isperėtas «marsalas» Tito. Maza Suomija uzpuolė bolševiku Rusija, pasigrobe didele dali jos teritorijos, nilieho hasyhtas, Petsamo uosta bei Vipuri miesta, bet dabar Masl:voj «demokratiai» Suomijai uzdejo 300 milijonu doleriu kontribucijos ir tenai seimininkauja kaip savo namuose. Mūsų tauta jautria atsiliepė i Atlanto Čarteri. Buvo organizuotas tinkamas pasi-

priesinimas. Uz tai naciai nemaziau siautejo kaip ir dabar bolshevikai. Mūsu inteligentija ir jaunima naciai gaudė ir bruko i koncentracijos lagerius arba pavojingiems prievartos darbams, atiminėjo lietuviu turta ir zudė mūsų žmones, taciau garsius Molotovo - Ribbentropo pal'tas tebėra gyvas. Ka Hitleris davė «draugui» Stalinui besidalinant Europa, ta Stalinas tebeleit: savo nuosavybe.

Ir velionis Rooseveltas ir dabartinis Jungtiniu Amerikos Valstybiu prezidentas Trumanas yra dave pazadu Amerikos lietuviu delegacijom, bet itempti santykiu bolsheviku Rusija ir baimė naujo l'aro, tuos visus pazadus kol las tebeleit: pazadais ir Stalin o Rusijos ekspansijai tik pradeda presintis.

Bet ar taip ir pasiliks? Aislu, kad ne. Laimėje l'ara, prie Volcietijos lavono, Balhanuose, Kinijoje ir litur, laimėtojai nebesusitaria. Ir tai natūralu. Buvo vienas ir geras daktaras Volcietija nugalėti, bet suderinti azijato Stalino homunizma su Anglijos bei Amerikos demokratija daktaro nebeliko. Jie visi «trys didieji» nebespasidalina grobio. Visos konferencijos, lokias ir kur jie nesaukė, jos buvo ne taikos ir tautu laisvės konferencijos, bet itakos sferu, kontribucijos, valdzios sistemos primetimo ir tautu preliavimo kovos konferencijos. Mazosios ir vidutinės tautos yra paverstos negausia publika, kuriu pareiga pasil'ausyti ir paploti triju «didziuju» nesutarimui.

Ir tik tas vienas rodo, kad mūsų ateitis nėra tiek tamsi ir beviltė kaip mums kalba Kremliaus mandarinai ir ju apmokami savieji isgamos. Lietuvos vardas nėra uzmiristas ir jos laisvės reikalas nėra padėtas archivan. Visos demokratinės valstybės nepripazista bolsheviku imperialistinio smurto pries maza, darbscia, ne utrale ir laisve mylincia mūsų tauta.

Ir sie rusu vergijos panciai nebus amžini kaip ir nielo amžino nėra. O kad si vergija būtų trumpesnė labai daug priklauso ir nuo mūsų laisvujų pasaulio lietuviu. Juo mes būsimė vieningesni, daugiau patriotiniai nusiteilte, nepagalėsimė darbo ir cento tautos reikalams, būsimė aktyvesni ir grieztesni hovoje su rusu apmokamais mūsų tautos isgamomis, tuo bus trumpesnis mūsų tautos vergijos helias. Siandien neliko partiju nei gincu apie ju principus. Lil'o tikri lietuviai, kurie nori Lietuvai laisvės ir uz ja kovoja ir lilito niekingi isgamos, kurie nori rusu vergijos ir siekia, kad rusai amžinai Lietuva valdytu ir ja visiskai sunalintu. Taigi, kovoje su pastaraisiais, kovoje su komunistais kaipo judomės ir tautos pardavilais negali būti ne tik koliau nors kompromisu, bet ir joliau kalbu. Su jais ir jiems patailaujanciais dvideidziais tik l'rova ir kova ili galo. Ir visi tie, kurie komunistams aukoja ar juos kitaip remia yra lygūs Lietuvos priesai kaip ir bolshevikai, nes savo parama jie padeda bolshevikams lietuvius fremti, zudyti ir Lietuva nailinti.

Tokias mintis turėdami svenciam 29 nepriklausomos Lietuvos sulakti. Svesime ne nuleide rankas, bet aul'stai isl'ėte galvas, sujunge patriotines jėgas ir pilna viltimi dirbsime sviesiai mūsų ateiciai, mūsų tautos laisvei ir neprikl'ausomybei. Kaip zinom, kad rytoj telkės saulė taip zinom, kad Lietuva vėl bus laisva ir prideramai atsil'ygins savo vailams, kurie nelaimės valandoje jai gelbėjo ir tiems, kurie okupantams padėjo ja zudyti. Tilt: dirblim til'ėlim ir nepailšim pusiaukeylje.

V. Vakaris.

PATRIOTINIAM JAUNIMUI

(Vasario 16 - os prog.)

Brangūs lietuviai jaunuoliai ir jaunuolės! Mūsų brangi Tėvynė Lietuva tik l'ūdėsiu ir gedula apsidengusi mini Vasario 16 - ja. Tikrumoje tik mes, laisvieji lietuviai isciviai galime laisvai mineti Vasario 16 - ja. Lietuvoje ja uzdraudė ziaurus okupantas rusas. Lietuva yra paverpta ir nezononiskai rusu kankinami mūsų broliai, dėdės, laimynai bei giminės. Tai gi mes, patriotinis Urugvajaus lietuviu jaunimas privalom daugiau dirbti, jungtis, nepasiduoti isgamu propagandai ir ginti laisve to krasto, kuriame gimė ir augo mūsų tėvai, kuris turi turite teise kaip ir visos tautos gyventi savystoviai, nepriklausomai nuo rusu ir laisvai.

Be laisvės negali būti gyvenimo ir pazangos. Toks jau motinos gamtos dėsnys. Suvarzytas augalas nezydi, narvoj uzdarytas paukstelis negieda, paverpta tauta merdėja ekonominiai ir skursta dvasiniai.

Tenka apgalvėti, kad dalis mūsų jaunimo dėl ju tėvu tamsumo ir paveikti nesvariai melagingos komunistu propagandos, nuėjo rusams tarnauti. Jie džiaugiasi, kad rusai laiko Lietuva paverge, jiems gruzinas Stalinas brangesnis uz Lietuvos didvyrius. Ju l'ūbė nesima to mūsų tautos zenlo, bet uz tai kabo lauliniu lailu: zenklas piautavas ir plaktukas. Vergishai patail'audami Lietuvos olupantams jie tenai solta hazoka, dainuoja maslofistais dainas ir renka maskolinus aul'sas, kad tie plėsia mūsų tauta ir zudo jos žmones. Tai mūsų tau tai jau dinges ir issigimes jaunimas, kurio doras zmogus turi vengti, nes kuris parduoda svetimam Tėvyne, toks lengvai parduos ir savo til'ra motina, lengvai padarys kriminali nusikaltima ir kitaip moralei nupus.

Mes, patriotinis Urugvajaus lietuviu jaunimas, minėdami sia mūsų tautos laisvės sven te prisieltime būti istilimais hovofojais uz tautos laisve, stolim nariais «Vyties» organizacijon ir sujunge gretas su vyresniaisiais patriotais nepailstamai dirbkime l'ol Lietuvos nusikratyt rusu jai primestos vergijos.

Edvardas Grėbliūnas.

LAISKAS IS LIETUVOS

Kaip Bolševikai Elgiasi Pavergtoj Lietuvoj.

«Mielasis Sūnau! Nors as labai geldziu, bet ir labai abejoju, ar sis mano laiskas pasielis tave. Gal, nes man visai patilimas rusas gelzlietis prizadėjo pervezt amerikonu zoną. As jam pilnai pasitiliviu. Kai jis gauna laiko, mes sueinam slapta pasimelsti ir abu apverkiame savo dideli sielvarta, nes mums lito nielo nebelito. Ivano N. seima itarė bolševikai dirbus su volieciais ir visa izsudė Kersone, mano ir Hafmynu seimas nuzudė mano akyse. Gal dėl to mes pasidarėm artimi vienišai.

Tau tas, zinoma nebus supranta, ir as manau, kad neidomu. Gal dar tu vis tebesi toks pat svajotojas ir las nors maza dalele pasalo tiesos apie bolševikus, tu gal nervuojiesi ir ji laikai burzaju ginėju. Atsimenu, tu labai pykai, kai Juozukas K. grizes is Rusijos pasaliojo apie dideli rusu liaudies slurda ir bolševiku piktdarybes. Bet jo pasaliojimuose buvo tik desimtoji dalis to la me dabar pergyvenam, tokias striaudas ir neteisības pernesam. Baisūs vaizdai alyse, zudomu beginkliu mūsu zmoniu, isteriski klyksmai nelaiminguju motinu ir kūdykiu lavonai, daznai mano sena veida apipilia saltu prakaitu ir daznai prisnūdusi siurpuliai ismeta is lovos.

Man vistiek ar tu manimi pilnai ar tik dalinai patikėsi. Mano gyvenimo saulute jau ant mislo. Mano valaras arti ir as greit eisiu namo. Ir mielas sūnau, sakau tau kaip tu tėvas, kad as liasdien dėkoju Visogaliam ne vien, kad is brangiuju asmenu man scenam tu dar likai gyvas, bet ir uz tai, kad bolševizmas, sitoji siaubinga rylstė taves nepasielė. Kaip tu blogai tenai negyventum, taciau vistiek zymiai geriau negu mes cia. Tu esi laisvame kraste ir laisvas zmogus. Tu gali pasirinkti darba, valgyti ir villiėti kaip patinkamas, laisvai lankyti savo draugus, pamainyti buta, isvykti i lita miesta, lialbėti tiesa ir jos ieskoti, taves be ko kio nors prasiliaitimo nearestuoja ir be teismo nebaudzia. Tu gali laisvai nusipirkti kas tau patinka, ka nors turėti, bet mes ir sito nebetu rime. Mes jau ne zmonės, o numeriai, daiktai ir su mumis daro la tik panori, vadinamos valdzios pareigūnai. Kad tau būtų aishiau dėl lo taip yra, kodėl bolševizmas toks lauhinis ir toks ziaurus, tai visištai prilaisuo nuo to, jog jo valdzia sudaro zmogudziai, vagys, neormalūs kleptomai, sadistai, venerilai, suidiotėje prostitutės ir kitolios visuomenės padugnės. Toliems viskas galima, bet til: tolie yra homunizmo elitas ir jais remiasi Iruvinasis Stalino «genijus».

As zinau, kad jums tenai komunizma

perstato kaip darbo zmoniu isganyma, sotu, laisva ir tiesa paremta gyvenima. Kai jėga alkanus mus suvaro i mitinga, tai nutukes ir ordinais tvistlas komisaras ir mums nesigėdina to salyti. Girdi, «jei dabar lo ir trūksta, tai liaita Anglija ir Amerika».

Bet brangus sūnau, kaip toli saulė nuo zemės, taip toli sitoji slysti bolševiku propaganda nuo tiesos. Nei ponu baudziavo, nei Biblijos pehloj, nei raupuotoju saloje nebuvo taip pavergtas, panelintas ir isnaudojamas darbo zmogus kaip bolševizmo pragare. Normalus, sveilo proto ir turintis sirdi zmogus ne til: negali pritarti sitam raudonuju gunu siautėjimui Irliliscioniu kultūros sirdyje, bet su bolševizmu, taip kaip su banditizmu, maru, sifiliu ir litolilomis zmonijos nelaimėmis privalo viso mis galimomis priemonėmis kovoti.

Neabejoju, kad nelurie tavo draugai labai karčiai ir abejingai nusisypsos, bet as toliu suprantu ir jiems dovanuju. Bolševizmo bestija galima pazinti tik su ja pagyvenus ir prisiziruėjus jos darbams, bet niekad is melagingos propagandos, is uz pitnigis parasytu brosiuru ar laikrastulu. Tiems, kurie sypsojis is mano pasaliojimo, tu pasiulyk isitilinti. Lai jie paraso ir paliausie: kiek valandu darbininkas i para dirba, kiek uzdirba ir kiek kainuoja lilogramas bulviu? Ka valgo, dėvi ir kokiam bute gyvena darbininkas ir fabrilu vyresnieji, policininkai, snipai bei karininkai. Is viso pasaulio i toliu paprastus klausimus zmogus visuomet gaus atsakyma, bet til: ne is Rusijos. Cia paliausėjo giminės tuojau bus istremti i Sibira, o gal ir nuzudyti.

Daug ir pilnai bolševizma parodanciu pavyzdziu tau būtų galima patieliti, bet siuo laislu as noriu tau papasaloti viena atsitilima su bolševikais, turi as asmeniai pergyvenau ir savo akimis maciau. Jis mane ir i lapus palydės. Manau, kad jis ir tau bus idomus.

Tu atsimeni ta dideli aplasa sode, kuri rūpestingai padarėm aname pasauliniame kare. Kiel: jis tuomet buvo laimingas, tiel: dabar atnesė nelaimės i tragedijos.

Kai atėjo pirmieji bolševiktu kareiviai i mūsų aplasa buvo lygiai septynios valiaro. Pirmoji ju grupė buvo drausminga, neplėšė ir nedarė prievartos.

Kita diena po pietu atėjo jau tilros bolševikis: os gaujos. Tuo laiku as sėdėjau apka-so angoje ir visi rengėms gulti, kai slykstus rusas su brauningu rankoje ir man nepazistamas lietuvis bernas isiverze pareilhalavo, kad tavo sesuo Ona eitu su jais. Tai atsisakius, jie sugrobė uz ranku: ir vilniai issitraukė is aplaso. Jos vyras issivijo gelbėti, bet ruso persautas i galva ten pat mirė. Ona nezmoniskai klykdama saulė:

— Tėve, padėl: mane, gelbėk mane!

As atsistojau ir ranka daviau zenkla, lai moteri paleistu. Gal mirstancio kriokimas, mo-

ters klyksmas ir tiraujas rusa sulakė, kad jis ja paliko ramybė.

Didelėme issigandime mes visi sulindome atgal ir aplasa, bet už pusvalandžio atėjo būrys bolsėviku ir vienas karininkas.

«Visi is aplaso lauk, hitaip zusite nuo granatos», isakė karininkas, Mes islindome ir tuojau liepė ishelti rankas, net ir vailams. Kai visus smukiai iskratė, moteris nuvarė ir gricia, o man ir vienam raudonarmieciui paliepė ten pat palaidoti lavona. Vargsa Kostula pakasiau po obelimi Visa laika karininkas stovėjo ir selė mūsu darba. Mums baigus jis davė isalyma ir raudonarmieciai granatomis sudauzė mūsų aplasa.

Grizau ir gricia, kuriuje tyliai moterys verlė ir meldėsi. Greit pas mus atėjo veili: visi kaimynai. Is ju paaiskėjo, kad D. seimos nuzudytas tėvas, sūnus Jonas ir duklė Agutė. Julė spėjusi pasislėpti. G. seimos nuzdyti abu sūnai, P. seimos 13 metu mergaitė, N. seimos motina, abi dukterys ir durtuvu perdurtas tėvas. Daug buvo suzeistu ir dvi mūsų kaimo seimos stėbuklingai lito be auku.

Buvo jau valaras, kai mes patamsyje apverkdami savo slaudzia tragedija plėvėm ir tvarstėm laimynu zaizdas, ir gricia iėjo penki ginliuoti kareiviai. Jie persigandusi mūsų būri apsviete mazomis lemputėmis, dviese griebė pirmiau pasitaikiusia nelaiminga Onutė ir klykencia pradėjo stumti lauk. Man puolus jo ginti, sunkaus sautuvo buozės smūgis taip i galva trenkė, kad sulirčiau vietoje.

Kiel: laikio isbuvau be samonės nezinau, bet atgaves samone patyriau, kad Onutė buvo tris syl: isprievartauta, nors ji buvo motina jau sestame mėnesyje. Ta nakti bolsėviltai isprievartavo dar septynes moteris ir durtuvu nudūrė N. zmona.

Man ir visiems su manimi buvusiems, toji naktis buvo blogesnė už mirtį. Jautėmės Nerono cirke ir kai pirmieji saulės spinduliai apsviete zmoniu veidus, daugelio ju nebebuvo galima pazinti.

Isausis diena mums nebuvo laimingesnė. As jau sėdėiau lovoje, o mane slaugė kaimyno P. 14 metu Kastutė ir tiek pat metu S. Alenutė. Moteris su mažais vaikais buvo sulipe ant krosnies, litos tunojo visoje gricioje ir apie stala rymojo heli vyrat. Niekas mūsų nebeveikė, nemincio poissio ir valgio. Raimė girdėjosi sautuvo posėėjimai. Tai bolsėviltai galbijo laimynu gyvulius, pauzscius ir plėsiltaivo ju tarta.

Apie desimta valanda ryto, umai atsidarė gricius duris ir lailydami gioklus paruostus vei limui susigrūdė helioilka raudonarmieciai. Du ju grobė mergaites, kurios isikibe mano rankoviu nezmonistai saukė. Kiti pasirinko dar tris moteris, o nelurie ju su atkistais gintlais i vyrus liepė būti ramiais. Mergaites ir moteris jie isgrūdė pro duris. Vyrus prigrasino,

kad jei kuris iseis i kiema bus vietoje nusautas. Jie nesipriesino ir nielas mūsų nebesiprie sino ju igėizdiziams.

Isprievartautos ir nebepanasios i zmones, moterys grizo papietuvės laihu, o mergaites tili vakare sugrazino. Kita diena pasiartojotias pats. Ryto mergaites isgabeno, o vakare atgabeno. Bet trecios tolios dienos jos jau abi nebelau-ė. Naityje abieju pasiarta vysnioje ties seltycia. Už dienos buvo isaislinta, kad tolius ludylius mergaites bolsėviltai rinko savo karininkams «pasilint-sminti», bet jos beveil: visos nusizudė.

Praslinkus kuturioms dienoms, pas mus dar apsilankė penki bolsėviltai, kurie kesinios Ona vel isprievartauti, bet ji pasigrobus kirvi puole ju viena, o litas ja vietoje nusove ir slyksčiai rusiskai keikdami isejo. Taip as nuo tada lihau vienas kaip pirmas pasaulyje. As ilgai klupoju prie nelaimingo mano vaiho lavo no, ziurejau kaip gausiai trasko smegenis is persauto kiausio, bet nebegalejau verkti. Valtare senis G. pagalbejo man ja palaidoti. Palaido jome sode greto vyro. Dabar mes net keturi seniai ir dvi senutes gyvenam mūsų namuose, nes ir ju seimas bolsėviltai iszude, o namus sudegino.

Daznai dabar as pagalvoju, brangus sūnau, kienu ranka sveltniai paslutini harta užspaus mano ahis ir ar gimtasis kampelis priglaus mano senes haulus. Daugelis mūsų kaimynu tos laimes nesulaule. Ju kaulus apklos saltas Sibiro sniegas.

Mūsų senelis klebonas, mokytojas su seima, kooperatyvo vedejas, daktaras Z., O. visa seima, J. abu sūnus, V. sūnus studentas, abi seserys D. malūninkas R. ir plytnikas S. naityje buvo pusuogliai pagrobti ir nezinia kur isvezti. Is ju ili siol jokios ziniot nieks ne gavo. Bet baisiausia mirti sutiko tai Broniukas G. su kuriuo tu laikai mokytila. Jis buvo pasirenges begli, bet nebesuspejo. Kas tai paskunde, kad jis buvo Lietuvos armijos kapitonas. Bolsėviltai ji sueme ir nusivare i N. llauna. Pasipainiojusius ir mus nuvare ziūrėti. Jicia suriso, apipyle nafta ir uzdege. Nors Broniukas didvyristai apilbes, bet parlrites taip suriko, kad mes atsilbom nuo ju baisaus balso. Suanglejusi lavona pasluvi leido pasiimti. Vargse ju motina gavo nuomaro ligu.

Tai tik maza dalis mano pergyvenimu. Smulktiai tai aprasyti situos banditus as neturiu jega nei galimybiu. As vieno tik noriu tai, kad Viespaties ranka tave apsaugotu nuo bolsėviltu, kad tu liekviename komuniste matytum bandita, tavo vienintele sesutes ir nelaimingo svogerio, tavo kaimynu ir mazu kūdiliu zudika. Jei mane atsimeni ir gerbi kaipoteva, tai ispildyt: mano paskutini prazyma, visur ir visada nedraugau, o lovok su budeilais komunistais.

Mylintis tave, tavo tevas B. K.

LIETUVOS PARTIZANAI KALBA

(Tesinys is praėjusio numerio)

Deja - nustolite vilties priesaikos lauzytojai ir baidūs pardsidavėliai. Tauta uzmokės kiekvienam ta jis yra pelnes.

Siaubingam kosmarui praėjus daug mylimu ir brangių žmonių pasigesime — labai ir labai bus išretėje mūsų eiles. Til: neužmirškime ta šioje nelaimėje esame patyre, nes uz patyrima brangiai uzmokėjome. Tauta turi žinoti, kad tais, kurie nelaimėje nuo jos nutolsta, jau nebegalima pasitkėti. Skaudi nelaimė nuo tautos visas siulsi: atslyrė, kaip vėjas pelus nuo lviėciu. Tėvyne nelaimėje palike — neras helio i ja ir laisvei nusvitus. Bet kurie vi sai dar neprapuolė, tepasigalvoja dabar. I juos atkreiptas dėmesys.

«Kovos Kelias» 46. VI. 5 dienos laidoje todėl kalba taip:

«Padarytos lilaidos nebeturi pasilartoti ateityje. Sit todėl dabar isli:yla lilausimai ideo logijos metmeniu nagrinėjimui Lietuvos ateičiai. Jau laikas būtu pasisakyti lloka norėtu me matyti ateities Lietuvai.

Ne uz dvarus, ne uz lapitalus hovoja šiandien laisvės pasiilgusi Lietuvos liaudis, bet uz nauja gyvenima, sul:urta demokratiniais pa grindais.

Dar liliusiu dvaru kumeciai ne visi isten giu atsipirti setoniskie:ms bo:sevilu gundymams ir daznas ju zusta «strebiteliu» eilėse ar kaip NKVD snipas. Tokio nelemto likimo tie lietuviai nebūtu susilaulė, jei savo laiku jie būtu buve aprūpinti nuosavais žemės sklypais. Visus dirbancius žemės ūkyje aprūpinti ateityje nuosavais žemės sklypais.

Mokslas ir menas turės būti prieinamas platiems liaudies sluoksniams.

Krasto ginkluotosios pajėgos turės pateisinti savo buvima.

Valstybės lapitalai turi tarnauti placiai visuomenėi, bet nebūti atskiros individo lėbavimo saltiniu.

Toliau, tas pats Lietuvos laisvės hovo:toju laikraštis placiai lietuis misku ūki, susisie:lima, asmens, zodzio ir sazinės laisvės uztill:rima, visu pilieciu teisiu lygybe, darbinin:u ateities uztill:rimina ir t.t.

«Lietuviu tautos egzistencijai uztill:rinti yra būtina sava kultūra ir civilizacija, neatsi-

likti nuo vakaru valstybiu.

Baigiant telitu dar kartu grizti prie kras:to lentėjimu ir to visapusis:to hovos suorganizavimo, kuris siel:ia netil: kiekviena Lietuvos uzkampi, bet ir Sibiro plotus. Lail:trastyje idėtas net ir atsisaulūimas «Neužmiršit Tremtiniu», lkur karstas kreipimasis baigiamas:

«Norėdami padėti nelaimės isti:tiems savo broliams, partizanai stengsis ir persiusti tremtiniams auku».

Ir stai dar viena smulkmena, kuri, gal labai rysl:iai parodo laisvos spaudos, o lartu ir gyvenimo slirtuma, siapus ir anapus «gelezinės uzdangos».

Per visus puslapius perėjes niekur nerasi saul:smo vienybėn ar bendram darbui. Til: visur vieni ar liti issireiskimai pasako, kad tai surantomi dalykai ir ivy:ė faktai... o isdavitai ir nieksai telaukia teismo.

Nuo Redakcijos:

Baigėm Lietuvos Partizanu lail:trasciu apzvalga, luri: nors dalinai parodė mums, kaip Lietuvos zaliukai kovoja su kruvinuoju ol:upantė, kaip pasiilike gyvais lietuviai galvoja ir kaip ziūri i Lietuvos ateiti.

Sykiu talpinam ir laisko istraulas. Toli lais:ta, partizanist:ais keliais gavo mūsų žurnalo slaitytojas nuo savo tėvo is pavergtos Lietuvos. Laiskas atidaro albis ir tiems naiviems bei veidmainiams, kurie nesigėdina ir praranda sazine sakydami:

«Bolsėvizmas, tai bolsėvizmas, bet mūsų kunomistai sulietuvėjo».

Tai samoningas slurnniku pasiteisinimas, l:ai jie Lietuvos budeliu agentams duoda au:lu, lankosi i ju maskolish:os dvasios parengimus, slaito ju laikrasti ir tuo paciu prisideda prie Lietuvos zudymo. Jie piktesni mūsų tautos priesai uz atvirusius kunomistus ir juodajame isgamu lape turi būti jems paskėta «garbinga» vieta, kad laisve atgavusi mūsų tau ta galėtu su jais atsiskaityti. Kas banditai remia, tas yra pats tols pat. Ir buvo klaidinga mūsų kolonijoj nuomonė ili siol, tai liorbis:lo tyllėjimo ir l:valios tolerancijos, ypac ant dviejų kėdziu sėdintiems lomonistu simpatizantams. Kai lomonistai zveris:iai Lietuvoje zudo ir ma zus lūdi:lius, hai norima ir Lietuvos varda panaif:inti, su atvirais Lietuvos banditais ir ju batlaiziais pradėliam lialbėfi be lialbės.

Dr. K. Grauzinis.

Lietuvos Respublikos Nepaprastas Pasiuntinys Ir Igaliotas Ministras Pietų Amerikai, kuris šiomis dienomis lankėsi mūsų kolonijoje. Tenka apgailet, kad aplinkybiu verciamas p. Ministras negalėjo su mumis ir s.e.net praleisti Vasario 16 - ja.

VASARIO 16-os SVENTĖ

Kiekvienas mūsų šiandien svencia savo mylimos ir garbingos Tautos atgimimo svente, kuri nevien daug pasako susipratusiam patriotui, bet sykiu ipareigoja ir skatina daugiau bei energingiau dirbti jos laisvei.

Didingu paveikslu pries Tautos akis iskyla ir tie vyrai, kurie ypatingai sunkiose salybose rado energijos, lietuviskos dramos bei ryztumo ir sostinej Vilniuje, 1918 metais, Vasario 16 paskelbe pasauliui, kad yra atstatoma laisva, nepriklausoma, demokratinė Lietuvos valstybė ir visiems laikams atsipalaidojama nuo caru Rusijos despotinės globos. Tie vyrai, kuriuos daugelis laikė svajotojais mums, parodė, kad tvirtai norėti, tai vistiek kaip turėti, parodė Tautai gaires i laisve.

Maza dar buvo Lietuvos nepriklausomybe paskelbti. Karo sunaikinta jauna mūsų valstybe puolė vėl pavergti Rominterno, hermontininku ir lenku gaujos. Ir tuomet mūsų zaliukai, pasibalnoje juobėrius savanoriais isiojo apginti seneliu ir tėvu prakaite aplaistyto Lietuvos zemės laisve. Jie laimėjo ir mums parode, kad be kovos nėra laisvės.

Būtime verti savanoriai, nes til: per darba pašiaukojima ir lova atgausime Tėvynės laisve ir jos vaiku gerove.

Šiandien mūsų Tauta vėl pavergta ir jos istorijoje negirdėtu ziaurumu teriojama. Jai šiandien reikia ne ura liezuvio patriotu, ne bailiu ir tautos reikalams apstanciu centa paslirti, bet narsiu kovotoju, tilru Tėvynės sūnu ir dukteru. Bijokim Tautos istorijos pašmėrimo, o būkime gyvi jos pan'eone.

Miklovis - Dauksys.

Dr. Vincas Kudirkas

Martynukas

«As turiu prie tavęs, Martynuk, labai svarbu reikalą», sako Rozikė. «Ar tu negalėtum viena natį nubėgti ir Panendrius ir atgal? Galėčiau. Manes nieks nepavys.

«Bet tai didelė paslaptis. Reikia prisiegti, kad niekam nepasakysi!»

«Kodėl?»

«Nes tai, ka nesi, toks dailtas, kurio nieks neturi žinoti.

Vailtinis idomiau patėlė atis. Juo pasitili ir net paslapti paveda — jis net augte augo.

«O kam? — paklausė.

«Tuojau tau pasakysiu. Kaip tik sutems, turėsi atli ant piliakalnio.

«Kad ten, sako, vaidinasi.

«Taigi. Reika drasaus! Ten, ant pat kalno, yra išpūsi liepa. Į slėtyje ilisi iki alkūnės ranka, rasi popierus...

«O kam pasirodys?»

«Persizegnok. Nieko pilito tau nepadarys. Popierus pasiimsi, isikisi i anti, turėsi pristatyti Panendriui Kociui. Ir niekas neturi žinoti, kas tu, is liur, kur eini ir lia nesi...

«O kas ten yra tuose popieruose? Gal netiltri pinigai?»

«O nel Svenciausi ir geriausi dailitai. Jei tu padarysi, lia sakau, tai pelnysi pries Dieva ir gerus zmones.

«Tai eisiu ir apsisuksi! O kad sugautu mane, ar paklaustu, ka nesi?»

«Negali nieliam, nē tu popieriu parodyti, nes sunkiai reiltu atsalyti. Jeigu sugautu tave kas is valdzios, tai popierius imesi i van deni, arba sudeginsi. Tai turi prisiekti atsihlaupes ir palētes rankas i virsu.

«Ar taip, kaip prisiekia kareiviai?»

«Taip.

Martynukas valandēle nutilo, nusigandes atsakymo. Vis dēto savo tvirtumo pajautimas privertė jį neatsizadėti.

«Tai eisiu, pasakė visas atsidėjes.

«Kai tik sutems, eisiu, o is ryto sugrįsiau ir uzbėgsiu pas tave papasakoti. Tihėl: manimj til:rai, as taip suvisuos, kad nieks uz mane geriau negalēs padaryti. Reikia apsisulti, kad artiliai zardyje nekestu bado. Ponas suplytu ir nutraulitu alga. Na, tiel: to. Tai jau mano darbas.

Drasiai palratė savo garbinius ir, istieses botaga, pokstelėjo.

«Padėk tau, Dieve! Martynuk, zinok, kad ant tavo galvos rymo viso laimo ramybė. Jeigu pabūgtum ir pasakytum.

«Til: as prisiekiau, athirto uzgautas vailinas.

«Dėku tau. Tu net bet vyras!

Dar syki jam papasalojus, ka ir kaip turi daryti, atsisveikino ir nuėjo.

Palydėjes Rozikė iti upelio, Martynukas sugrizo drūciai susimastes. Pavakare parginė kaimene i dvara. Buvo lyg sukrypes ir slubavo.

«O kas tai? Natiti neganysi? paliausė ji dvaro prievaizda.

«Ponuli, mane visa skauda ir koja sulta. Eisiu nahciai namo!

Pamates ji slubuojanti ir nuvargusi jo veida, paleido. Išėjes uz vartu, Martynukas issitiesė ir, kaip liisliis, pasileido zinomais lauliais, palitēs salyje kaima ir kelius.

Piliakalnis stovėjo vienas sau, apauges tankiais lūrumais, apvainikuotas medziais, juodai ir balsiai atsimusdamas tamsiose nakties padangėse. Vailina perėmė siurpuliai. Slidido zmonėse apie ta senovės pili visoliu pasaku ir kalbu, kurias trobose tylomis, slapcia, valtais saltinėdavo. Martynukas dabar visas jas atsiminė. Zegnojosi ir braukė rankove nuo kalotos salta pralaita, bet ėjo. Nuo krūmu i pakalne buvo nusidriekes juodas sesėlis, ir gir dēt buvo tylomoje lyg ka snabzdant, lyg kvatojant. Vailinas, uziėmes ausis i uzsimerkes pradėjo verztis per tankumynus, kruvindamas i stagarus savo veida ir draskydamas drabuzi. Uzlipti buvo statu; ar du sykiu nusirito zemėn. bet nuo to neatgriso, tik susierzino, is slausmo uzmirso baime ir nesustodamas verzėsi pirmyn. Pagaliau pasiehė virsu. Tenai buvo nedidelė plotmelė, ddeliais slardziais, ant krantu augo medziai, o ties viduriu dar zymu buvo uzgrivues sulinys. Martynukas sustojo, nusisluostė nuo veido lrauja bei prakaita ir valandēle ihlausėsi. Visur tyku, til: medziai osia. Martynukas pradrāsėjo ir ėme darytis.

(Bus daugiau)

Petras Babickas.

M E S B U V O M E

Mes buvome tauta nuo Mariu ligi Mariu,
Gyvenome, kovojome, laimėjom.
Paskui atėje stipresni mus pozemiūs uzdarė,
Tylėjom ir kentėjom.

Tiktai ne karta kilnūs tautos sūnūs
Vergijos rūmo sienas griovė,
Ir saukdami pagalbon Dieva ir perkūna
Kovoti neslavo.

Bet nors ir tvirtos buvo tu karzygiu rankos,
Kalėjimas negriuvo, panciai vis tvirtėjo.
Staiga aukštai rūstus dangus nublanko
Nuo gaisro, audru, vėjo.

Praūzes viesulas griuvėsius tepaliko
Ir pelenais nuklojo brangiąja tėvyne,
Bet mielos buvo kruvinos Velykos,
Kai savo laisve gynėm.

Pavasariai ir žiemos ėjo ir praėjo,
Mes drasus ir jauni gyvenima vėl kuriam,
Ir nors daugybe metu vargom ir kalėjom,
I ateiti su sypsena težiūrim.

Nes mės juk buvome tauta nuo Mariu ligi
Mariu,

Nun mūsų galios nepalenks joks vėjas,
Naujos dienos — Sesioliktos Vasario
Mes patys juk kūrėjai!

A S N O R I U N A M O

As noriu namo! As noriu matyti,
Kaip klūpo prie misko gimtieji namai;
Kaip žemė kvėpuoja, kaip verkia upytės
Ir juo'iasi saulė kalneliuos linksmiai.

As noriu priglusti prie motinos kapo, —
Pajusti jos meile didzija sirdim;
As noriu girdėti ka Nemunas sneka, —
Ka snabzdas senelis naktia su Nerim.

As noriu isgerti is juodzemio sulciu,
Isciulpti, lyg bitė, is ziedo medaus,
Ant kupetos sieno lanko atsigulti
Ir viska uzmirsti, kas buvo baisaus.

As noriu namo! As noriu — sugrisiu!
Sirdim, jei ne rankom sugriausiu kliutis;
Mintim sunaivinsiu as prieso menkyste,
Atversiu pasauliui zlibas jo akis!

P O S U N K I U V A L A N D U

Po sunkiu valandu kai sugrisim
I gimtuosius namus,
Ar pavasario zydincios vysnios,
Ar ziema sveikins mus?

Ar berasim ten motinos kapa,
Ar sesuo bus gyva,
Ar su rudenio krintanciais lapais
Verks visa Lietuva!

Ar nebus mūsų skausmas didysis
Vien tik lasas rasos,
Kai po kaimus ir klonius Dubysos
Vien mirtis tealsuos?

Ar be kryziu kapuos nepakysim
Broliu mūs ir sūnu,
Po sunkiu valandu kai sugrisim,
Po sunkiuju dienu?

Ar neverksim, kad tėviskės skundo
Nesiklausėm kurti,
Savanoriu malda, kad paskendo
Ne sirdy, uzmarsty:

«Būkit, broliai, tvirti, tartum pienas
Po ugnies, po karstos,
Ir te uzmirstas jūs ne vienas
Pakely nevaitos.

Te sirdis jaučia plakancia sirdi,
Tegu plaka su ja,
Ir prapuolusio sauksma tegirdi
Tolimame kelyj.

Is baraku, is fabriko bloku,
Is mirties apkasu
Te i tėviskės gimtaji stoga
Veda zingsniai visu,

Neskit nasta, likimo uzdėta
Amziu rankos skaudzios,
Kad sutiktumet ryta zvaigzdėta
Po nakties, po rūscios.

Bernardas Brazdionis.

Religinis - Puslapis

Tvarko

Kun. Stan. Grigaliūnas.

PRANESIMAS

Mūsų Tautos Šventės proga bus laikomos lietuviškos pamaldos **s e k m a d i e n i**, vasario 16 d. 10 val. Cerro parapijos baznyčioje.

KODĖL NULIŪDES?... TIRĖK DIEVU...

Senovės graikų didysis mokslininkas ir kalbėtojas Demostenis kartą aiškina tėvynės meilės reikala. Klausytojai snaudžia, nekreipia dėmesio ir dėstomas mintis. Tuomet kalbėtojas pasakė, kad jis noris pasakyti viena labai idomu dalyka. Visi atkreipia dėmesį. Jis pradeda: «Vienas žmogus labai karšta diena issinuomavo asila želiauti is Atenu i Megara. Nuomininkas joja raitas, o savininkas asilo sesėliu eina pėsčias. Nuomininkas pamates, kad tokiam karstyje geriau eiti asilo sesėlyje negu joti raitam, kesinasi uzimti savininko pozicija. Sis neuzeidzia, sakydamas, kad as tau isnuomavau ne asilo sesėli, bet tik pati asila. Prasideda gincas ir vėl pradeda kalbėti apie tėvynės meile. Klausytojai reikalauja, kad baigtu pasakojima apie asilo sesėli. Filosofas pasako: «O, Jūs atenieciai! Kai as kalbėjau apie svarbu dalyka, Jūs nekrepėte dėmesio, o tik tai susirūpinote asilo sesėliu»...

Mieli broliai lietuviai katalikai ir visi geros valios tautieciai! Mūsų Tautos šventės proga sustiprinkime mūsų til:ėjima i grazia mūsų Tautos ateiti, atnaujini:ime vilti ja greitai regėti laisva, visa sirdimi pamillime las yra lietuvisho. Kurioo heliu?

Pracitu Ruciu proga prie vieno lietuvislio kuciu stalo Montevidejuy vienas kalbėtojas pasalė siuos zodziais: «Esame susirinkite Kristaus gimimo isvakarėse. As Kristu mazai tepazistu, todėl jo ir negarbinu. Bet as zinau, kad jis buvo didelis žmogus, didelis patrijotas, didelis didvyris, pasiaukotojas, nugaletojas. Jeigu mes ji pasel:ume Tėvynės meilės atzvilgiu,

tai siandiena gyventume laisvoje ir nepriklausomoje Lietuvoje».

Broliai lietuviai! Jeigu Kristu ima Tėvynės meilės pavyzdziu net ji nepazistantieji, tai mes, jo garbintojai, su daug didesniu pagrindu bei pasitil:ėjimu sude:ime i ji savo viltis, nes, anot P. Foucauld, «Jezus yra negalimo Viespats». Jei mes tiel: pasiaukosime gelbet savo Tėvyne, hiel: jis pasiaukavo gelbet visa žmonija, laimejimas uztilrintas. Jis mūsų zygius laimins ir niekas mums kelio neuzstos. Jog ir jo isrinktieji apatalai pradėjo savo darba labai nepalankiose salygose. Kaip shelbti pasauliui kryziu, kurs kryziaus nemėgsta ir nuo jo bėga? Kaip l:viesti pasauli vienybėn, kurs iesko pasiskirstymo? Kaip reikalauti artimo meilės siame amziuje, kuriame nemokama mylėti? Kaip patarti skaistybe, jei pasaulis paskenės purvuose? Bet jo apatalai nugali visas kliūtis ir atveda jo karalystėn simtus milijonu žmoniu.

Taigi, pasiėme kryziu, kaip pergalės zenkla bei susijunge vienybėn; pamile savo Tėvyne bei kiekviena atskira lietuvi ir apsisarvave gerais darbais, stokime i mūsų Tėvynės eiles.

«Kodėl nuliūdes?... Tikėk Dievu»...

BEDIEVIS TĖVAS

Vienas berniukas yra mirties pavojuje. Gydytojas jau be vilties. Berniuko motina gana religinga moteriskė. Daug jam yra kalbėjusi apie religija. Gi ateistas tėvas yra daug kalbėjęs apie bedievybe. Mirties patale berniukas klausia tėva: «Tetuk, pasakyk i ka as turiu tikėti: ar i tai ka tu esi kalbėjęs, ar ka mamytė sakydavo?» Tėvas apsiplia asaromis ir sako: «Mano sūneli, tikėk i tai ko yra tave mokinusi tavo mamytė. Mano mokslas nėra tikras».

Tikintysis, laikasis Kataliku Baznycios mokslo, savo ateitimi yra tikras.

Lietuvos Praeitis

Lic. Vladas Staniliūnas

Mokslinėj LAISVOSIOS LIETUVOS mįslėj

JOGAILOS IR VYTAUTO LAIKAI

KOVOS SU KRYŽIUIOČIAIS.

Ikirėjusi priesa, vokiečių ordina, nugalėti Jogaila susiartina su Lenkija, vesdamas Lenkijos karalaite Jadvyga ir prizadėdamas Lietuvą aprikstyti.

1387 metais Vilniuje isteigiama pirmoji Lietuvos vyskupija. Aprikstija Jogaila, didžiu ma bajorijos ir veik visa Aukštaitija.

Valdyti Lietuvos valstybe Jogailai nesisekė, nes gyveno per toli nuo savo krasto ir be to i valdyma labai daug kisosi lenku bajorai. Bet tuo laiku Lietuvoje iskyla Kestucio ir Birntės sūnus Vytautas,

Vytauto viespatavimo pradžia irgi nuodij o vokieciu puolimai. Vokieciai per dvidešimt metu keleta kartu buvo okupave Zemaitija ir gerokai ja nuterioje.

Zemaciai skundziasi krikcioniskosioms vakaru Europos valstybėms. 1404 m. ju skundas pasiekia Sv. Téva. Sis uzdraudzia kry-

ziuciui ordinui pulti Lietuva. Kovos kiek su-svelnėja. Tuomi pasinaudoja Vytautas ir gerai susiorganizaves, 1410 metais liepos 15 d. tarp Zalgirio (Grunwald) ir Tanenbergo kryziucioms sudavė galutini smugi. Tai buvo garsiausias pasaulinis mūsis viduramzyje.

ZEMACIU KRIKSTAS

Kad ordinas sustiprėjes nebeturėtu pagrindo skelbti einas krikstyti pagoniskaja Lietuva, Vytautas pasirūpino ir zemaiciu krikstu. Tai ivyksta 1413 mt. Jis pats su Jogaila krikstija pirmuosius zemaiciu būrius, jiems aiskina tikėjimo tiesas. Varniuose pastatydina pirmaja katedraline baznycia. Cia atvyksta Vilniaus ir Lvovo vyskupai ir Popieziaus vardu isventina pirmaji zemaiciu vyskupa Motieju. Formaliai vyskupija isteigta 1421 m. Vytautas pasistatydino 8 parapijines baznycias (Viduklėje, Luokėje, Kaltinėnuose, Kelmėje, Raseiniuose, Ariogaloj, Kraziuose ir Vėliuonoje)
(Bus daugiau)

DID. LIETUVOS
VYTAUTAS

WIESPATAVO

KUNIGAIKSTIS
DIDYSIS

1392-1430

Vytauto Didžiojo Laikai

Naujai pradėdami Lietuvos Istorijos spausdinimą, ja pradėdam Vytauto Didžiojo laikotarpiu, kada Lietuvos valstybė buvo pasiekusi didžiausio savo zydėjimo ir galybės.

Istorijos mokslas, bendrai idomus mylintiems protauti ir norintiems pasauli pazinti žmonėms. Jis tuo idomesnis, naudingesnis ir būtinas kiekvienam susipratusiam lietuviiui, ypatingai savo tautos istorijos pazinimas, kuri mirga didvyriais, kuri savo laiku apgynė vakaru Europos civilizacija nuo azijatiniu barbaru ir pasizymėjo daugeliu dideliu bei kilniu zygiu.

Skaitykime Lietuvos istorija, kad pazintumėm savo tauta, ja reikiama pamiltumėm, o Vytauto Didžiojo dvasia telydės mus mūsų sventojoj kovoj uz Lietuvos Nepriklausomybe, uz Jos laisve ir sviesia ateiti.

Jauna, laisva, pati savės valdovė,
Tautu eilėn istojo Lietuva!
Savu krauju vergijios nusiplovė,
Sutraukius pāncius istverme savai

LIETUVA TĒVYNĒ

— MANO —

PATIKRINKITE

Jau 16 metų, kaip aš gyvenu svetimame kraste, o vienok rodo, kad dar vakar sukiniėjusi Radvilkiškyje, atsisveikindama su namikišiais, draugais ir artimais bei brangiais asmenimis.

Nors buvau užaugintas žydincių Lietuvos lauku ir lietuvių tėvu, bet tuomet nesupratau Tėvynės meilės, nesupratau, kodėl sparnuoti Lietuvos giesmininkai pavasarįje grize Tėvynės taip linksmai gieda, nors dažnai žemė dar spaudžia salčiai ir dar nuogais miškais ubauja siaurus vėjas.

Ir aš kodėl šiandien toki opi, taip didžiū ilgėsiu persunkta mano Tėvynės meilė. Šiandien aš suprantu meilę mano gimtajam kraštui, meilę tėvu kapams, jo gamtai, tradicijoms ir viskam kas taip anksti susieta su mano vaikystės išpūdziais ir lietuviu garbe.

Tai patį suprantu ir pergyvena visi lietuviai atsidūrę svetimybėje, bet ne visi eina Tėvynės takais, ne visi turi lietuviškos dramos pasisakyti ir patriotinės savygarbos ginti Tėvynės meilės idealą. Daugelis mūsų, svetimoms padangės neprielankumo paspausti išsigimę, pasidavę liurbiniui svetimio siaubo nesvariams ir melu besiverciantiems baubliams.

Samoningai sekdamas išgyventuosius ir dabar gyvenamus mūsų brolių metus Tėvynėje, tai kiekienam liūdna pasidaro, kad tik šiandien aš prisizistame tautiskuoju atvirumu, kad tik tas suprantą Tėvynės meilę, kas ją yra praradęs.

Kam nebuvo gaila palikti tėviškės žemę, gimtąją pašogę. Kiekvieno iševio sirdyje tas momentas yra ir pasiliks didžiūoju ilgėsio bei gailėsio iki kapo lydincių jausmu. Veltui kas mums kitaip sakytu. Tai būtu tik savęs apgavimas, tili: akimirka lavoniško isikalbėjimo, kuri greit ir dar didesne audra sukyla krutinėje.

Kur nesame, tačiau pasiliecam lietuviai ir kaip motinos meilės, taip ir Lietuvos meilės niekas, niekur ir niekadus nepakeis. Gana, labai gana mums klausytis vergijos pateisinimu ir NKVD melu, kokius mums skleidžia trys burliokai is Agraciados dvasinio ubagyno. Visi lietuviai turime pasijusti seserys ir broliai motinos Lietuvos, visi vieningai pasmerkime lietuviū išplėstu turtu apmokamus isgamas, kurie susimete Agraciados burliokynėje giria maskoliū uzdėtus mūsų Tėvynėje vergijos pančius ir bauriai kompromituoja garbingą lietuviū vardą.

Aš nemaciau pauksčio bei žvėrelio, kurie negerbtu savo lizdo ir nenorėtų laisvės, bet as pazistu Agraciados dvikojus gyvūlius, kurie nori rusu vergijos ir keikia Lietuvą.

Sastrė.

Mūsieji rusu olupacijos garbintojai ir lietuviū turto sinluotojai, be grynai masoliusu dalykiū per savo radijo pusvalandį slaito neva ir «lietuvislius» dalykiū. Bet jūs gerbiamieji patikrinkite ir pamatysite, kad zodis zodin ir tuos pačius «lietuvislius» dalykiū slaito per savo radijo pusvalandziū jugoslaviū, lenkiū, bulgarai ir liū tautu homunistai, tili paleicia miesteliū, imoniū ar istaigu bei asmenu vardus. Tas pats su homunistu «spaudoje» talpinamais rastais. Mūsu isilingu «Darbe», pavyzdziū talpinami neva judosiaus Paleclio straipsniai, bet tokie pat straipsniai telpa ir kitu tautybiū homunistu spaudoje. Zinoma, ir cia heiciami vardai. Kai judosiaus «Paleclis salo», kad Lietuvos olupacija rusais buvusi «Lietuvos liaudies politinė ismintis», tai ta pati rasini jugoslaviū hoministu lejelis «S. L.» jau pritaiko Tito «genijū».

Jei netilikt, kad visas sis melo brudas yra gaminamas NKVD budeliū Maslovoje ir cia degutu smėruoto Ariellino iteiliamas, tai paliausy:it ju radijū ir paslaidy:it ju «spauda.»

Pasaulio Laisvės, Tiesos Ir Progreso Priesai:
Soso Dziugasvili Stalin ir Adolfo Hitler.

Tai pagarsėje XX amžiaus Atilos, ziauriausi ir kruviniāusi diktatoriai, sveikinasi pasidaline Europa 1939 met. Abu jie yra bemoksliai ir zinomi vagabundai, bet laisvu tautu grobime, ju pavergime ir ramiū beginkliū zmoniu zudyme ypatingai sutardavo ir galvojo būti viso pasaulio imperatoriais.

A. Hitlerio imperija buvo muilo burbulas ir jis pats jau nukeliavo pas Lenina labai prastu keliu. Tikėhim, kad ir jo drauga Stalina ne kitols lilitimas istilis ir raudonoji vergu imperija vokistai subirės.

URUGVAJAUS LIETUVIAI

VASARIO 16-ji.

Sekmadieny, vasario 16 d. 1947 m.
lygiai 3 val. po pietu, erdviose patalpose

— CINE SELECTO —

Calle Grecia 1105 - 67. Villa del Cerro

Ivyks grandiozinis ir iskilmingas, visu patrio-
tiniu Urugvajaus lietuviu organizaciju ir visu lie-
tuviu, norinciu savo pavergtai Tėvynei laisvės
VASARIO 16-os MINĖJIMAS

Programa prasidės punktualiai 3 val. po
pietu ir sudaro: Iskilmu atidarymas, Urugva-
jaus ir Lietuvos Himnai, praikalbos, keturiu
veiksmu drama is dabartinio gyvenimo Lietuvoj

Lietuvos Didvyriai

Rezoliucijos priėmimas, Lietuviu Mokyk-
los mokiniu ir Centro lietuviuku deklamacijos,
pianu skambina Lietuviu Mokyklos mokiniai.

Mišrus Choras

Vytauto Dorelio vadovaujamas dainuos lietu-
viu liaudies dainas.

Programos uzdarymas.

Turtingas Bufetas - Saltas Alus.

Linksmūs Sokiai - Geras Orkestras.

Visi lietuviai prasomi skaitlingai dalyvau-
ti savo Tautos sventėje. Parodykim pasauliui,
kad esam kultūringo tautos sūnūs, kad mes
mylim laisve ir kovojam uz ja.

PRASOM PASITIKRINTI

«Laisvosios Lietuvos» redakcija yra ga-
vusi ypatingai daug laisku bei siaip paieskoji-
mu is tremtiniu Europoje ir kitose pasaulio da-
lyse. Daugye laisku ir adresu redakcija jau yra
iteikusi tremtiniu giminėms Urugvajuje, daug
persiuntė adresu ir surado gimines Brazilijoj
bei Argentinoj. Dėl paieskojimu gausumo ne-
galėdam visu patalpinti zurnalai, maloniai pra-
so Urugvajaus lietuvius, kad turėdami liuoso
laiko siokiomis dienomis arba sekmdieniais
uzeitu i draugija ir pasitikrintu ar nėra paies-
komas. Tremtiniu paieskojimai yra iskabinti
Kultūros Draugijos patalpose viesai.

Reikia visiems bendradarbiauti, kad mū-
su tremtiniai greiciau susirastu savo gimines
ir artimuosius. Tremtiniu bu lė Europoje vis
sunkėja, ju tyko gaujos enkavedistu ir deda
pastangas parsigabenti i «rojus». Padėkim visi
ir lai-u, kad paskui nebūtu vėlu.

— LAISVAJA LIETUVA —

1947 metams uzsiprenumeruoti gali:

Urugvajaus lietuviai zurnalo redakcijoj, calle
Rio de Janeiro 4001. Villa del Cerro. Pas vi-
sus Kultūros Draugijos Valdybos narius ir
pas jaunimo organizacijos «Vytis» valdybos
narius bei veikėjus.

Argentinos lietuviai. Buenos Aires, pas:

Antana Matulaiti

Calle Carlos Pellegrini 961. P-o 4.

Prana Lesciu

Calle Herrera 287.

J. Gilvydi

Calle Rio Cuarto 3244.

Juozas Nakuti

Calle Bergamini 646. El Palomar, F. C. P.

Jona Rudi

Calle Segui 1774. Lanus, F. C. S.

Andriu Jakubauska

Calle Manuel Ocampo 2532. Val. Alsina.

Berisso, pas:

Vinca Stundzia

Calle 3 esq. 10. Villa San Carlos.

Mykola Tamuliūna

Calle Perseverancia 4612. Berisso.

Rosario, pas:

Prana Žakeviciu

Av. 12 de Octubre 320. Saladillo.

Kordoboje, pas:

Kazimiera Saduka

Calle Buchardo 460 (este). Barrio Ingles.

Tukumane, pas:

Jona Avizieni

Calle Perú 1505.

Brazilijoje, pas:

Sao Paulo lietuviu parapijos klebona, kun. P.

Ragazinska.

GREIT PAGĖRĖS

«Laisvosios Lietuvos» redaktorius p. J.
Jauskas jau yra surades zurnalui rades su
lietuviskais akcentais ir reikia tikėti, kad jos
bus greit nupirktos. Tuomet zurnalas visaip
pagėrės ir tinkamai atliks savo paskirti. Kad
si reikala tinkamai ir skubiau pravedus yra la-
bai reikalinga zurnalo prieteliu ir patriotinės
visuomenės parama. Tikim, kad mūsų drau-
gai mus supras siame reikale.

NAUJA DRAUGIJOS VADOVYBĖ

Sekmadieny, vasario mėn. 2. d. 1947 m. įvyko skaitlingas visuotinis Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos narių susirinkimas. Be visos eilės svarbiu klausimu, susirinkimas išrinko ir 1947 metams draugijos bei žurnalo «Laisvoji Lietuva» vadovybę, kuria dabar sudaro:

Mykolas Šveciulis — pirmininkas.
 Feliksas Grigas — vicepirmininkas.
 Alfonsas Klimas — sekretorius.
 Antanas Brazys — izdiminkas.
 Edvardas Orėbliūnas — izd. padėjėjas.
 Viktoras Cieslinskas ir Aleksandras Miniauskas — valdybos nariai.

Revizijos Komisijon išrinkti:
 Julius Jazauskas, Alfonsas Bartasiūnas ir Kazimieras Cernauskas.

«Laisvosios Lietuvos» atsakomuoju redaktorium ir toliau pabilta Julius Jazauskas.

Naujoji Urugvajaus patriotinės lietuvių kolonijos vadovybė čia plačiai žinoma, gero vardo ir turinti visuomenės pasitvirtėjimą. Tikišim ir linkėsim, kad šiais metais ji daug nuveiktų Tautos laisvei ir kolonijos gerovei.

PAVYKĖ GEGUZINĖS

Sausio mėn. 12 ir 26 dienomis s. m. Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugija buvo surengusi labai nusisekusias geguzines Peñarol misko, kurios sutraukė ypatingai daug lietuvių iš pacios sostinės ir apylinkių.

Malonu pažymėti, kad didziaja taip gausios geguziniu publikos dali sudarė mūsų kolonijos žinomos garbingos šeimos, gausus patriotinis jaunimas ir svečiai iš apylinkių.

Lietuvių skambiosios dainos, linksmūs jaunimo soliai ir vyresniųjų pasisnėdėjimai už pildė visa žaliuojanti miska ir tik gerolai sutemus daugelis ji apleido. Daugumas dėkojo rengėjams ir prasė daugiau surengti tokiu lietuvisku ir kultūringu pobuviu gamtoje.

ATSARGIAI LIETUVIAI

Maskvos agentai is Agraciados praso lietuvius parasu. Kadangi tokiu parasu komunistai praso ne Urugvajaus ar Lietuvos reikalui, o šernvai Maskvos imperializmui, tai randame realia ispėti lietuvius, kad jie neapsigautu duodami parasus rusu naudai Urugvajuje. Pasirasantis turi zinoti, kad jis pats save isduoda tur reikalinga. Jo parasas niekam jokios svarbos nesudaro, bet paciam pasirasusiam, tai labai greit ir taip silaudziai gali atsilepti, kad jis visa amziu kelis lietuviskai halbančius ruskelius is Agraciados.

SVECIUOJASI PAS MUS

Poilsio ir litais reikalais mūsų kolonijoje lankosi nemazas būrelis Argentinos lietuvių, kuriu tarpe pramonininkai p. Antanas Barzdzius ir p. Simas Eidietis, Ponia Petronelė Kuraitienė su sūnumi Albertu, smuilininkas p. Margenis, p-lė M. Zigaitė ir visa eilė litu. Ju daugelis lankėsi mūsų redal:icijoj, apsimol:ėjo prenumeratas ir maloniai pasidalino abieju koloniju rūpesciais.

GRAZIAI PROGRESUOJA

Samoninga mūsų tautietė, p-lė St. Guciūnaitė su mamyte, kurios kaipo geros modistės padarė grazu progressa ir nusipirko nuosavus didelius namus gatvėje Brito del Pino kampas Rivera.

PAGERBĖ DUKRELES

Pirmomis sio mėnesio dienomis, gerb. Berta ir Bolius Lauciai surengė savo vienturtės dukrelės E. Birutės metines sukahtuves. I lietuviskai jauku pobuvi susirinko grazus būrelis pp. Lauciu artimuju ir mazosios Birutės draugu, kuriuos Birutė sauniai pavaisino.

Sio mėnesio 6 d. taip pat pagerbė savo dukrele Alicia, pp. Liūda ir Aleksandras Miniauskai. Vaisėse, be daugelio gerb. Miniauskų draugu dar matėsi kolonijos kapelionas gerb. kun. Stan. Grigaliūnas, pp. Lauciai su dukrele, ponia Elena Mikloviene su sūnumi ir kiti.

Korsp.

MIRĖ ZINOMAS LIETUVIS

Sausio mėn. s. m. pirmomis dienomis Montevideo mieste pasimirė lietuvis E. Dikas. Tai buves Nepril:lausomės Lietuvos armijos majoras ir savo laiku aktyviai dirbes patriotinėse vietos lietuviu organizacijose.

GABUS LIETUVIUKAS

Daugelio paisyba suprantanciu, ypatinga dėmėsi kreipia savo paisyba dar mazas lietuviukas, Walteris Edmundas Mikloviukas. Jis yra nupieses kelis kūriniūlius Lietuviu Mokykla. Tiesa, kad tai dar mazos rankos darbeliai, bet maestriška spalvu kompozicija, puiki technika ir minties ryškumas rodo, jog vaikas turi didelius gabumus ir tėvai privalo visa dėmėsi kreipti i jo talanto ugdyma.

LIETUVIAI TĖVAI —

Jau turis laikas kaip pasekmingai ir graziai cia pat veikia Lietuviu Mokykla, bet dar daugelio vaikiai lalsto gatvėmis. Prirasykite tuojau. Pamokos buna sestadieniais ir treciadieniais po pietu.

ARGENTINOS LIETUVIAI

VASARIO 16 - jį ARGENTINOJE

— Lietuvai Islaisvinti Centras Argentinoje — su visomis patriotinėmis ir katalikiskomis organizacijomis jau nusamdė Buenos Aires miesto centre geriausi saliona ir ruosta programa milžiništam Vasario 16 - os paminėjimui.

Minėjimas ivyls s e l m a d i e n y, vasario 16 d. s. m. didžiausiame ir gražiausiame salione «Consejo de Mujeres» c. Charcas 1156.

Vasario 16 - os minėjimas prasidės iskilmingomis pamaldomis lietuviu «Auros Vartu» baznycioje, c. Mendoza 2280, Avellaneda, kurias 10.30 val. ryto atlaikys didelis lietuviu prietelius J. E. vyskupas Aragone. Baznycia bus specialiai ispuosta. Iskilmingu Misiu laike giedos galingas sv. Cecilijos choras ir gros smuiliu orkestras.

Po pietu 17 val., salione «Consejo de Mujeres» ivyks pilietinis minėjimas sia programa:

- 1) Iskilmingas Minėjimo Atidarymas.
- 2) Argentinos ir Lietuvos Himnai.
- 3) Malda zuvusiemis uz Lietuvu. Ispildo sv. Cecilijos choras kompozitoriaus V. Rymaviciiaus vadovaujiamas.
- 4) Izmūs vietos ir is Lietuvos atvyke kalbetojai pasakys svarbias kalbas.
- 5) Sv. Cecilijos choro koncertas.
- 6) Didelė kitokia programa.

LIETUVIU RADIJO PUSVALANDIS

Gerb. muzikas V. Rymavicius jau buvo isgaves keliata lietuvisku pusvalandziu nemokamai, Buenos Aires radijo stoty «Mitre».

Dabar jis deda pastangas, kad ivedus nuolatinu lietuviu radijo pusvalandii.

Baigiant laikrašti daryti gavome praxesia is Buenos Aires, kad tenai lietuviu radijo pusvalandis jau sutvarkytas ir jis bus duodamas kas sekmadienis is ryto lygiai 9 val., is tos pacios stoties «Radio Mitre».

STATO LIETUVISKA SALIONA

Tėvai Marijonai jau pradėjo statyti didelii ir modernu lietuviams saliona, kuriame bus ruosiami parengimai, paskaitos ir t.t.

RETI SVEČIAI MŪSŲ KOLONIJOJ

Vykdami i Čile is Italijos, ir pabėge dėl bolseviu siaubo mūsų Lietuvoje, buvo sustoję Argentinoje ir praleido Kalėdu sventes 4

zymūs lietuviu kunigai: kun. Griauslys, buves Kauno Mergaičiu Ginnazijos kapelionas, kun. Kardauskas rasytojas, kun. Žvirblis poetas ir kun. Narbutas visuomenininkas.

Juos is laivo laikinai isėmė gerb. kun. Vengras. Laike svenciu, kunigai svečiai lietuviu baznycioje pasakė jaudinancius pamokslus, primindami baises Lietuvos padėti. Jie taip pat aplankė Lietuvos Atstovybe ir kitas lietuviu istaigas bei zymesnius lietuvius.

Pas ponus Gilvydzius buvo specialiai pakviesti vakarienei, kurioje dalyvavo ir Dr. H. Lukosevicius, buves teisėjas Lietuvoje. Prie turtingai ir lietuviskai paruosto ponu Gilvydziu stalo taip pat dalyvavo ir kiti pp. Gilvydziu draugai bei klebonas kun. Vengras.

Cia buvo pasidalyta mintimis apie Lietuvu, padainuota skambiu daineliu ir pasakyta patriotiniu prakalbėliu. Vėliau vakare p. Gilvydis svečiams parodė lietuviska filma. Sausio 9 d. gerb. kunigai plieniniu pauksciu isiskrido i Čilės sostine Santiago, kur apstosis tenykcio kardinolo pakvietimu.

Ds.

NAUJU METU SUTIKIMAS

T. V. G. S. Lietuviu Sub - Komitetas surengė Nauju Metu sutihima pp. Poviloniu vasarnamyje, c. Rioja 2119, kurio pelnas buvo paslirtas lietuviu tremtiniu vaikams selpti Europoje.

Sutikimo metu buvo pasivaisinta, pasidainuota ir 12 val. nakties arba sutinkant Naujuosiu Metus, visu dalyviu ispuđingai sugiedotas Lietuvos Himnas. Svečiu tarpe matėsi kunigai svečiai, daug visuomenės veikėju ir visos patriotiniu organizaciju vadovybės bei gausus būrys jaunimo.

Buves.

P A D Ė K A

T. V. G. S. Lietuviu Sub - Komitetas sirđingai dėkoja kunigams svečiams ir Tėvams Marijonams, uz nuosirdu rėmima Nauju Metu sutikimo. Visiems aukojusiems loterijai dovanas, pasidarbavusiems ir patarnavusiems laike vaisiu. Ponams Poviloniams uzleidusiems nemokamai patalpas.

«DRAUGAI» NEPARTYVIAI

«Susivienijimas» Vasario 16 - os minėjima laile partiniu dalyku, lietuviu pas juos vadintis irgi laikoma partyvumu. Taigi sito grupė nileo lietuvisko neturi, bet uz tai joje stalinu, tai haip pas rudi blusu, kurie tik patogaus momento laul:ia. Nors jie save laiko «geradariais», bet tikrumoje yra lietuvybės priešai ir kaipo tokie jau būtu lailas pasiprasyti dienos svieson.

A.

«Zdrastvui, Rūke! Ar turi tolia pusbon-ke su citaru?»

«O kam tuojau pusbonkės, Rauluti?»

«Matai, as turiu tolios žėbuskos, kad tu brat gali ismakti tris kvortas sovietchos, aciū Stalino genijui ir bisi trezas kai rikkas. Sa-kaū, tai sovietcho rojas migdolas, persivalgy-mas, o ne žaluska.

«Na tai salyk, kas tai per užkanda?»

«Tai is mūsų locniū ir klasiniai susipra-tisiū bobu ir mergu pienu ruzas suris.

«Kaip tai is mergu ir bobu pienu sūris? Tu pasirodyt daktarui, Raule. Ar til: nepersil-dė tau paltausio Stalino saulė.

«Tu ilausyk, jei nezinai ir nedaryk si-derstvos is mano rintos kalbos. Juk dar atsi-meni, kad mano gazetios «Darbas», 22-23 numeryje, 3 puslapyje ve las buvo parasyta:

— Kaune jau yra motinu, kurios aciū Stalino genijui yra pradėtos melzti. Joms uz literi pieno molama po 30 rubliu ir duodama po viena papildoma maisto kortele.

Stai, motina Vlada Sileikaitė birzelio mėnesy davė 51 litra pieno, o jau liepos mėn. 61 litra. Uz tai ji gavo 1 pora moterisku batulu. Tai la tu man, Rūke, dabar pasalysi, kai as tau is «Darbo» ilalbu ir numeri nurodau.

«Tai blogai, Rauluti. Tas rodo, kad ka-papai suryjo visas karves Lietuvoje ir dabar prisitabino prie moteru pieno. O jūsu «Dar-bas» tik tiel: kaip ir tu kvailas bei begėdis, kad perantisti pasisaltė tolia bosevil:iska gud rybe ir las dabar Lietuvoj daros.

«Callate la boca», pasiste. Tu «Darbo» nevadinti: lvaliu, ba kad as tau vosin per val-gomaja, tai tuojau pamatysi Masl:val!

«Nesil:arsciuol, Rauluti, o verciau paais-linti: la reiskia tas «Darbo» parasymas, iur salko, kad Vlada Sileikaitė liepos mėnesy dovė 61 litra pieno. Tai reiskia, kad sovietu ir mer-ginos priverstos duoti pieno.

— Tau, Rūke, kaip ilasiniai nesusipratu-siam tai nezinoma, kad iur Stalino saulė pa-sildo, ten jau visas galima. Sito pradzioje dar nesuprato ir mano kai iurie pusberniai Des-graciadoj. Bet ilausyi: kaip as jiems isaiskinau ir kaip jie visi suprato. Syki per dideli hermosia Nedzingej mano tėvas nupirto necibulin-ga ozka. Po liek: lailo motla ir salko: Ar nematai tėvai, kad is tos ozlos nei pieno, nei taulu nei plauku. Atitrint: tu ja paėmes. Ir tėvas ja atitrynė ir toji emė duoti pieno. Mano nevierniai tuojau padarė bandyma Desgracia-doje ir isėjo puiliausiai. Tuojau buvo atitrintos: Raudonkelnaitė Matuleviciūtė ir A. Čiulpinkaitė, o kai atitrynė Klecko suglobojama O. Makiute, tai toji net ir dainuoti per radija ozlos balsu pradėjo. Bet tu zinotum Rūke, koks fain pienas situ atitvysciu, kiek smetonos duoda, kad mes nieko netegalvoje Desgraciadoje isteigėm Leizerio Kaganovic vardo, lietuviska pieno kolchoza. Tuojau padarėm pirmus du sūriu, kuriu viena pasiuntėm sviesiam mūsų ciesaoriui Stalinui, o kita as cia atsinesiau. Girdėjau, kad Stalinas susirges to sūrio persiryjes. Tai bus fain biznis. Apsiversim pinigais. O melzėjais jau pasisiūlė savanoriais, praktiski stakanovic-čiai: Liofka Abrakas Abrabicin:stas, kuriam dar kailas neuzgijęs nuo razanciaus, Blusius Blu-sevicius, Laptiov Laptinskis, nebesiandiena dur nas siaucius A. Raganauskas ir mūsų pastum-dėlis, taburetka Berlin:ja Brelinkeris. Ot tak ir bus socialistinė «molchoje choziaistvo». Par-duosime rūgstu pienu, smetona, sviesta ir sū-rius, o isrūgas nupirks draugas Arielkinas ir siūs i Maskva, kad is ju padarius atominės bombas. Tai mums bus didelis biznis, o tikrai «duša daloj» Amerikai su Anglija. Tai ve ka as tau isklumociuju, kad lailu: susiprastum ir ateitum dirbti rusliu ciesaorystės naudai.

— Netikiu, Raule, kad jūs is trju bosevi-kislu piemienu gausite tiek pieno, jog iseis pieno kolchozas ir Stalinas prisidarys atominiu bombu. Jūs «Darbas» kvailystės raso.

— Alia tu nesil:apatyk, Rūke! Savano-rėmis jau uzsirasė, aciū Stalino genijui, mūsų aktivystės ir puikios «vieziapienės: L. Rau-kučienė, Nutrenskienė, A. Varlionienė, M. Nu-dziaugsmienė, R. Kikelienė, O. Smurglienė ir kitos didziojo gruzino is pazintijos. Padare bandyma, priėjom isvados: kadangi mūsų sve-ziapienės ir atitrintos telycios yra raudonos serstės, o melzėjai dirbs stalanovietiskai, tai mes iskonhuliuvom, kad i mėnesi is ju isim-sim per 3000 litru pieno. Nu, tai tu dabar ir pagalvok, ar cia ne biznis su atomais?

«Tai jau til: ne biznis. Taip rasydami ir galvodami til: isjuol:ait savo moteris ir mer-gaites, pasigalėjimo verti maskoliu vergai.

«Anda, anda! Koks cia tau juokas ar is-juo imas, kur ateina grynas pinigais. Adios, Rūke, as jau einu, ba prasideda melzimas, aciū Stalino genijui.

«Iki pasimatymo, Raule.

Bodega y Viñedos

de VALENTIN CARNE e HIJO

Vino Natural

★

REDENCION MELILLA

Tel. 22 00 35

★

Visi lietuviai tik cia perka, nes duodama gera prekė. ekonominė kaina ir skubus bei manlagus patarnavimas.

LIBRERIA y JUGUETERIA

SELECTO

— de —

HOSMAR GERIN

Calle GRECIA 4215 — Cerro

Al lado del Cine

Ofrece toda su mercaderia a un 30% de rebaja a los suscriptores de esta revista. Libros castellanos y extranjeros

ANELE RAULUSKEVICIENE

Didelio pasirinkimo, pigiu kainu bei mandagaus patarnavimo, visu rusiu maisto produktu krautuvė. — Lietuviai prasomi uzeiti persitikrinimui

Calle BOGOTA 3217 — Cerro

Kaunas

PIENINE IR ALINE
ANDRIAUS ALEKNOS

★

Calle BOGOTA 4001 esq. Bélgica
CERRO

Visuome: svezii produktai, ekonomiskos kainos, skubus patarnavimas
Pasitikrinkit

DIPLOMUOTAS LIETUVIS SIUVEJAS

MOTIEJUS BOLIAUSKAS

Calle Francisco Tajes 1195 P. 2 Ap. 7

★

Siuvama visu rusiu, rubai, geriausiu medziagu ir pagal paskutinius madu reikalavimus. — Savas pas sava, nes rasite garantuota darba ir ekonomiska kaina

RESTAURANT Y PENSION

Gran Bretaña

JOUZAS RAMONAS

Savininkas

Geriausia vieta lietuviams turistams atvaziuojantiems is Argentinos. Sveikas valgis. — Svarios lovos pavieniam ir Erdvus kambariai seimynoms.

JUAN CARLOS GOMEZ 1266

Teléfono: 8 39 05

Montevideo

KRAUTUVÉ IR BARAS

JONO GRAMOSAUSKO

Calle PERU 1992 — Villa del Cerro

Pirmos rusies viso maisto productai ir svezios darzovės bei vasiai — Vietos visu rusiu gerimai — Pigios kainos — Skubus ir saziningas patarnavimas. Perstikrinkite

Casa LIRA

1926 metais apdovanota aukso medaliu
— Tarptalitinėj Parodoj Lietuvoje. —
Visu rusiu pianu taisymas, sustyga-
vimas, nauju darymas ir pertvarkymas.
Lietuviams nuolaidos. Savininkas
Antanas Dambrasuskas

SAN JOSE 1015 Tel.: 836 33

foto arte
Esba

GRECIA 3432 - CERRO - Tel.: 22 10 54

Savininkas, Stasys Bartnikaitis

Pr. Riboco ir Airzersteino

MENISKU ODOS ISDIRBINIU

Fabrikas

Calle RIO BRANCO 1102

★

Visoki meniski odos isdirbiniai parduo-
dami urmu ir pavieniai. — Lietuviams
daromos especialės nuolaidos

IFAN

ADOLF JASINSIS

Vienintelis lietuvis Urugvajuje, turintis
Elektros Stoties Teises. Atlieka: Visus
elektros irengimus ir pataisymus
Lietuviams Didelis Nuolaidos

★

Calle SAN JOSE 1088 Tel.: 879 56

FUNDICION TRADO

Fundición de Bronce Mecánico
Aluminio y Herrajes en General.
Sección Mecánica y Estampados
Matrices de Todas Clases y
Para Toda Industria

Eduardo Jusys

★

MOLINOS DE RAFFO 473

Teléfono: 22 53 05 Montevideo

PEDRO J. JASINSKAS

CONSTRUCTOR

Calle JAPON 2084 — Cerro

Montevideo

★

Lietuviams Nuolaidos.

PRANO STANEVICIAUS

KRATUVE - BARAS - PIENINE

Geros prekės. Ekonomiskas kainos

★

Calle GRECIA 4200. — Villa del Cerro

TINTORERIA Y SOMBRERERIA

ANDES

— de —

ANTONIO YANKUS

ANDES 1257 — Tel.: 818 03

★

Moteru ir vyru rubu valymas — Visu
rusiu skrybeliu valymas ir reformas. —
Kostiumu ir paltu isvertimas. —

Lietuviams nuolaida

